

Извршена је анализа рукописа превода уџбеника Хемија 7, уџбеник хемије за седми разред основне школе, на румунском језику и писму, аутора Незрине Миховић, Милоша Козића, Невене Томашевић, Драгице Крвавац и Милана Младеновића, издавача Klett д.о.о. Београд

Констатује се да је горе наведени уџбеник, Хемија 7, уџбеник хемије за седми разред основне школе, на румунском језику и писму, превод Уџбеника истих аутора, издатог на српском језику и ћириличком писму, издавача Klett д.о.о. Београд. којег је Министарство просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије, Београд одобрило за издавање и употребу Решењем број 650-02-00599/2019-07.

Уџбеник обухвата осам тематских целина: Хемија као експериментална наука и хемија у свету око нас; Хемијска лабораторија; Атоми и хемијски елементи; Молекули елемената и једињења, јони и јонска једињења; Хомогене и хетерогене смеше; Хемијске реакције и хемијске једначине; Израчунавања у хемији; Водоник и кисеоник, и њихова једињења, соли.

У складу са Правилником о стандардима квалитета уџбеника и упутством о њиховој употреби („Сл. гласник РС“, бр. 42/2016 и 45/2018) анализиран је Стандард 4 – Језик уџбеника је одговарајући и функционалан,

Показатељ 1 – уџбеник поштује језичку и правописну норму језика на којем је написан - задовољен је у потпуности и оцењен оценом 4 (четири).

Издавачу се скреће пажња на следеће уочене грешке:

-у садржају потребно је усагласити наслове из уџбеника са насловима из садржаја и то на страни број 28, 35, 39, 40, 63, 69, 77, 126, 131, 139, 142, 145, 152, и 161.

на унутрашњој страни корица – недостаје превод упутства за покретање QR кодова, а у целом уџбенику недостају QR кодови,

-реч *mol* написати у множини,

- на страни бр. 2 недостаје превод штампе, тиража, као и цео пасус Министар просвете....., и потребно је превести,

- на страни бр. 21 део текста насловљеном са *Este util să știi* који се налази на страни 21 потребно је преместити на страни бр.22 ,

- на страни бр. 32 у делу текста насловљеном *Exemplu* потребно је уместо *substantelor* написати *substanțelor*,

- на страни бр. 34 у другом реду четврте колоне код (дијаманта) уместо *utilizarii* потребно је написати *utilizării*,

- на страни бр. 36 код слике 2.5.3. потребно је заменити места (ротирати) реченице, реченица *Reprezentarea....* са реченицом *Modificările....*, а у другом реду првог пасуса уместо *lampi - lămpi*

- на страни бр. 38 у првом реду првог пасуса уместо *elemente* потребно је написати *elementele*,

- на страни бр. 45 потребно је избрисати вертикалну линију у задњој колони,

- на страни бр. 47 четврти пасус, уместо: p^+ , треба: p^+ , уместо: n^0 ., треба: n^0 , а у петом пасусу уместо e^- , треба: e^-

- на страни бр. 49 у делу текста насловљеном Acivitate în plus потребно је правилно написати линк,
- на страни бр. 50 у првом пасусу потребно је изоставити једну тачку на крају реченице,
- на страни бр. 54 код слике 3.5.1, реч Протон написати малим словима,
- на страни бр. 62 у делу текста насловљеном Acivitate în plus потребно је написати Pooplet уместо Poplet,
- на страни бр. 64 у четвртом пасусу потребно је превести задњу реченицу,
- на страни бр. 71 код примера у трећем реду четврте колоне постоји разлика у броју атома у уџбенику на српском језику и писму и уџбенику на румунском језику и писму,
- на страни бр. 90 у делу текста насловљеном Am învăţat потребно је болдовати реч **Soluţii**,
- на страни бр. 93 постоји разлика код табеле 5.3.1.,
- на страни бр. 97 код слике 5.4.4. уместо expiram потребно је написати expirăm,
- на страни бр. 126 потребно је написати црвеним словима Ar.
- на страни бр. 129 у првом оквиру другог реда потребно је преводити текст,
- на страни бр. 130 потребно је проверити линк из Activitate în plus јер постављени линк не води до симулације,
- на страни бр. 138 код четвртог питања поставити размак између б и g,
- на страни бр. 141 потребно је превести другу реченицу, Масу гвожђа...
- на страни бр. 142 у задњем реду уместо din tabelul 7.5. потребно је написати din tabelul 7.5.1.,
- на страни бр. 144 у делу текста насловљеном Am învăţat потребно је превести текст из првог оквира у задњем реду,
- на страни бр. 146 у трећем пасусу уместо (figura 8.3.3.) потребно је написати (figura 8.1.3.),
- на страни бр. 149 код слике 8.2.1 Циклус кружења кисеоника - недостају поједине линије које показују кружење,
- на страни бр. 151 у делу текста насловљеном Întrebăriiпотребно је уједначити фонт - различит фонт за 2 и 4 питање,
- на страни бр. 152 у делу текста насловљеном Cuvinte cheie потребно је одвојити зарезом базни оксиди и неутрални оксиди,
- на страни бр. 157 потребно је превести трећи пасусу Киселине добијају називе и према.....,
- на страни бр. 165 код прве хемијске мозгалице погрешан текст, потребно је превести текст ,
- на страни бр. 170 у делу текста насловљеном Experiment потребно је болдовати речи electroliti şi neelectroliti ,
- на страни бр. 171 у делу текста насловљеном Am învăţa постоји разлика код поделе соли у уџбенику на српском језику и писму и уџбенику на румунском језику и писму,
- на страни бр. 175 код појма Masa atomică relativă потребно је болдовати **A_r**, и код Masa molară a unei substanţe потребно је болдовати **M** и **g/mol**,
- на страни бр. 176 потребно је болдовати појам Stoechiometrie.

Показатељ 2 - Дужина и конструкција речи одговарају узрасту ученика – задовољен је у потпуности и оцењен оценом 4 (четири). Реченична конструкција је правилна и јасна, усаглашена са узрастом ученика, што доприноси да градиво буде разумљиво.

Показатељ 3 – Текст је језички и стилски уједначен – задовољен је у потпуности и оцењен оценом 4(четири). Употребљен је научни стил, а у складу са градивом и стручна терминологија. Стил је прецизан, без фигуративности или неразумљивих елемената.

Показатељ 4 - Страни изрази се користе само када је то неопходно - задовољен је у потпуности и оцењен оценом 4 (четири). Страни изрази су употребљени искључиво због специфичности градива. За њих су дата одговарајућа објашњења, формулисана једноставним речником.

Показатељ 5 – Језик којим је уџбеник написан доприноси лакшем разумевању градива – задовољен је у потпуности и оцењен је оценом 4(четири). Кохерентност језика је на

одговарајућем нивоу. Идеје су правилно повезане, што доприноси лакшем разумевању градива. Језик уџбеника је јасан, прецизан и доприноси олакшавању процеса учења.

На основу претходно изложеног, закључује се да је испуњен Стандард 4 - Језик уџбеника је одговарајући и функционалан.

Стручно мишљење о квалитету рукописа превода другог наставног средства – Хемија 7, Лабораторијске вежбе са задацима за седми разред основне школе, (Chimei 7, Lucrări de laborator cu exerciții pentru clasa a VII-a a școlii elementare), аутора Незрине Миховић, Милоша Козића, Невене Томашевић, Драгице Крвавац и Милана Младеновића, издавача Klett д.о.о. Београд

Констатује се да је горе наведено друго наставно средство Хемија 7, Лабораторијске вежбе са задацима за седми разред основне школе, на румунском језику и писму, превод другог наставног средства истих аутора, издатог на српском језику и ћириличком писму, издавача Klett д.о.о. Београд. којег је Министарство просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије, Београд одобрило за издавање и употребу Решењем број 650-02-00599/2019-07.

Наставно средство обухвата осам тематских целина: Хемија као експериментална наука и хемија у свету око нас; Хемијска лабораторија; Атоми и хемијски елементи; Молекули елемената и једињења, јони и јонска једињења; Хомогене и хетерогене смеше; Хемијске реакције и хемијске једначине; Израчунавања у хемији; Водоник и кисеоник, и њихова једињења, соли. Уџбеник садржи још и решења и прилоге.

У складу са Правилником о стандардима квалитета уџбеника и упутством о њиховој употреби („Сл. гласник РС“, бр. 42/2016 и 45/2018) анализиран је Стандард 4 – Језик уџбеника је одговарајући и функционалан,

Показатељ 1 – уџбеник поштује језичку и правописну норму језика на којем је написан - задовољен је у потпуности и оцењен оценом 4 (четири).

Издавачу се скреће пажња на следеће уочене грешке:

- у целом рукопису другог наставног средства потребно је поставити обострано поравнање, а линије на којима је потребно исписати одговоре продужити до краја реда и ставити одговарајући интерпункцијски знак на крају,
- на страни бр. 9 није потребно болдовати 21 питање,
- на страни бр. 22 у делу текста насловљеном Finalităţi потребно је превести последњу реченицу,
- на страни бр. 40 код појма NUMĂRUL ATOMIC потребно је болдовати Z и код NUMĂRUL DE MASĂ потребно је боловати A,
- на страни бр. 41 уместо LUCRARE DE LABORATOR V потребно је написати LUCRARE DE LABORATOR IV,
- на страни бр. 46 између chimic и este поставити само један размак, као и код Scrie и simbolul,
- на страни бр. 48 под 46 потребно је превести текст,
- на страни бр. 60 под 17 потребно је изоставити један зарез,
- на страни бр. 61 постављена је слика 4.1 преко речи de,
- на страни бр. 67, под 62 потребно је правилно написати хемијске елементе, а код питања 66 поставити линију испод хемијског елемента Хлор,
- на страни бр. 70, потребно је превести задатак под 85,

- на страни бр. 73 недостаје ребус,
- на страни бр. 93 у првој колони потребно је промените редослед воде и хлороводоника,
- на страни бр. 102 у задњем реду на крај реченице поставити тачку,
- на страни бр. 106 под 21 код формуле уместо $\text{CuSO}_4 - 5\text{H}_2\text{O}$ потребно је написати $\text{CuSO}_4 \cdot 5\text{H}_2\text{O}$,
- на страни бр. 107 под 35 уместо mol потребно је написати moli,
- на страни бр. 108 код питања броја 37 у варијанти Б под а) потребно је превести текст, код питања под редним бројем 38 уместо 2.4 потребно је написати 2,4, као и уместо mol написати moli,
- на страни бр. 109 код питања броја 48 у загради уместо H_{12} потребно је написати H_{12} , уместо 5.4 потребно је написати 5,4, а у делу текста насловљеном ŞTIAŢI OARE ? уместо 6.02 потребно је написати 6,02,
- на страни бр. 114 код седмог задатка под б) уместо mol написати mol de,
- на страни бр. 117 под 44. уместо face написати fac,
- на страни бр. 119 уместо mol написати moli,
- на страни бр. 120 уместо 10 mol, 2,5 mol написати 10 moli, 2,5 moli,
- на страни бр. 122 под 86 уместо 2 mol, 3 mol написати 2 moli, 3 moli,
- на страни бр. 122 под 83 потребно је изоставити тачку испред А,
- на страни бр. 127 под 7 поставити одговарајући знак за множење, потребно је превести решење под 24,
- на страни бр. 128 потребно превести решење под 46,
- на страни бр. 132 потребно превести решење под 36 а под 48 превести набрајања, под 54 уместо i, написати şi,
- на страни бр. 133 под 91, 92 потребно је уместо CO_2 SO_2 SO_3 написати CO_2 SO_2 SO_3 , под 8, 14, и 17 потребан је превод,
- на страни бр. 134 изоставити једно решење под 44,
- на страни бр. 135 под 16 уместо i написати şi,
- на страни бр. 138 потребно превести решења под 32 и 42,
- на страни бр. 141 потребно превести наслов табеле,
- на страни бр. 142, 143, 148 у загради иза броја 5,6,7,9 поставити тачку,
- на страни бр. 149 код Tabelul 6. у другу колону избацити први празан ред.

Показатељ 2 - Дужина и конструкција речи одговарају узрасту ученика – задовољен је у потпуности и оцењен оценом 4 (четири). Реченична конструкција је правилна и јасна, усаглашена са узрастом ученика, што доприноси да градиво буде разумљиво.

Показатељ 3 – Текст је језички и стилски уједначен – задовољен је у потпуности и оцењен оценом 4 (четири). Употребљен је научни стил, а у складу са градивом и стручна терминологија. Стил је прецизан, без фигуративности или неразумљивих елемената.

Показатељ 4 - Страни изрази се користе само када је то неопходно - задовољен је у потпуности и оцењен оценом 4 (четири). Страни изрази су употребљени искључиво због специфичности градива. За њих су дата одговарајућа објашњења, формулисана једноставним речником.

Показатељ 5 – Језик којим је уџбеник написан доприноси лакшем разумевању градива – задовољен је у потпуности и оцењен је оценом 4(четири). Кохерентност језика је на одговарајућем нивоу. Идеје су правилно повезане, што доприноси лакшем разумевању градива. Језик уџбеника је јасан, прецизан и доприноси олакшавању процеса учења.

На основу претходно изложеног, закључује се да је испуњен Стандард 4 - Језик уџбеника је одговарајући и функционалан.